

ગુજરાત આનામાળા સીરીઝ ૮ મી.

નામ થકી રીઝે કુલણુ, લોભી રીઝે દામે;
તાડી પી ગોલાઓ રીઝે, ગાપી રીઝે શ્યામે.
ગપ્પીને ઘેર ગપ્પી આવ્યા કહો કેમ કરીએ ગપ્પીય;
બાર હાથનું ચીલડું ને તેર હાથનું બી.

—Tit-Bits—

રમૂજ — કાવ્યો.

પ્રયોજક અને પ્રકાશક,
ગોર અંબાલાલ છગનલાલ.
શીકા (સ્ટેટ ઇડર-મહિકાંડા.)

[સંસાર દર્શન વિનોદિની-કમલિની-રાણી દુર્ગાવતી, સુવિતા
સુશિલા-વિગેરેના કર્તા અને કેટલાંક માસીકોના લેખક.]

આવૃત્તિ ૨ જી. પ્રત ૧૦૦૦. સને ૧૯૧૯.

કિંમત } ગ્રાહકો માટે એક આનો.
છુટક નકલ દોઢ આનો.

ગ્રાહકોને સાચી વાત જણાવવી એમાં કોઈ વાતનો પ્રતિબંધ નથી. આ આનામાળા સીરીઝમાં મુખ્ય બે ઉદ્દેશો સમાયલા છે. એક તો લેખકનું નિર્વાહ સાધન, બીજું જનસમાજના વર્તનમાં કંઈક સદ્ભાવ ઉત્પન્ન કરવો.

સુઝ વાંચકો, હું લેખક તદ્દન બહેરો છું તે આપ સર્વને વિદિત છે તેમજ ગુર્જર ભૂમિપર બહેરા લેખકોને મુખ્ય આધાર ઉદાર ગૃહસ્થો અને ઉત્સાહી ગ્રાહક બંધુઓ ઉપરજ છે, મારા જેવા બહેરા લેખકને અન્ય ગ્રાહકો વધારી આપવા મદદ કરવી તે આપ સુનની શ્રેણ જ છે.

વિ. વાંચન અને તે કેવું હોવું જોઈએ, એ દરેક બંધુઓથી અજાત નહિ હોય, છતાં આ આનામાળા સીરીઝો સારા લેખો ઉપરથી અનુવાદ કરી, જાતે લખી, છપાવી અને જાતેજ વેચું છું તેમજ આ વાર્તાઓ કેટલાંક પુસ્તકોના વાંચનની યાદગીરીમાંથી લખનામાં આવી છે. તો તેના મૂળ લેખકોનો પણ આભાર માનું છું.

દરેક વાંચક બંધુઓએ અન્ય ગ્રાહકો વધારી આપવા કૃપા કરવી. મારા બહેરા થયા બાદ મારા હિતચિંતકો તરફથી જે પ્રેમ-જ્ઞાસા દષ્ટિવૃત્ત છે તે સદાને માટે ચાહું છું. સુઝ બંધુઓ આપ ગ્રાહક થઈ અન્ય ગ્રાહકો વધારી આપવા મહેરબાની કરશો.

વિજયા દશમી.

વડાગામ (મહિકાંઠા)

}

આપનો સ્નેહાધીન,
ગોર અંબાલાલ છગનલાલ.
શીકા (સ્ટેટ ઇડર-મહિકાંઠા.)

એક જાનણી જીવડાની તૃષ્ણાનું પ્રાપ્ત્ય.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૫૨૫ તારીખ

પુસ્તકનું નામ ૨૪૨૭ ડા.બો.

વિષય ૬-૧૪

કરનેડી કવિજન દહે છે, જે જન તૃષ્ણા નદી તરે છે;

તે મોક્ષપૂરીને વરે છે—

ગુરુરાજ ભારા. ૮

(બજનપદ્મસંપ્રદ.)

એક જંજળી જીવડાની તૃણાનું પ્રાબલ્ય.

ગુરરાજ મારા ઘડપણમાં ગોવિંદ શુભ ગાશું,

હમણા નથી નવરાશું—ટેક-રાગ.

મોટો છોકરો વિલાયત ગયે છે, ન્હાનો છોકરો જીગારી થયો છે;

એવો ધમરોળ મચી રહ્યો છે— ગુરરાજ મારા. ૧

સાઠ લાખની પુંજમાં શું કરીએ, સાઠ અખજ ન્યારે ઘેર ભરીએ;

ત્યારે કાંઈક શાંતિ મનમાં ધરીએ— ગુરરાજ મારા. ૨

યુરોપ આફ્રીકા સુધી વિચરશું. આસ્ટેલીયાનું સોનું સંધરશું;

અમેરિકાની લક્ષ્મી લાવી ભરશું— ગુરરાજ મારા. ૩

હજી થાશું હજાર મીલવાળા, હજી બાંધવા છે બારસે માળા;

તેમાં ક્યાંથી ફેરવીએ માળા— ગુરરાજ મારા ૪

નાત જાતના સુધારા કરવા છે, હજી કષ્ટકનાં ભુંડાં કરવાં છે;

પછી કોની અમારે પરવા છે— ગુરરાજ મારા. ૫

થઈ સાઠ વર્ષની ઉંમર અમારી, તે શું આપે ચડી છે તહમારી;

હજી પરણવી છે નવી નારી— ગુરરાજ મારા. ૬

નાત જાતના કરશું સુધારા, હજી થાશું અખજ મનવાળાં;

પછી સુખે ફેરવશું માળા— ગુરરાજ મારા. ૭

કરજોડી કવિજન દહે છે, જે જન તૃણા નદી તરે છે;

તે મોક્ષપૂરીને વરે છે— ગુરરાજ મારા. ૮

(બજનપદસંગ્રહ.)

વિષ્ણુની માયામાં સપડાયલો ભસ્માસુર.

यदा यदा हि धर्मस्य, ग्लानिर्भवति भारत ।

अभ्युत्थानम धर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥ श्री भ. गीता.

હે અર્જુન જ્યારે જ્યારે ધર્મની ક્ષીણતા થાય છે અને
અધર્મનું જોર વધે છે; ત્યારે ત્યારે હું અવતાર ધારણ કરું છું.

- ભસ્માસુર રાક્ષસ હતો જે શંકરનો માનીતો બહુ,
દેવ દાનવને રાખ કુમારો જેના આધિન રહેતા સહુ. ૧
- રાખ લાવવી શંકર માટે એ કામ ભસ્માસુરતાણું,
જે પવિત્ર બ્રાહ્મણની જોધએ ત્હેમાં સંકટ નડતું ધણું. ૨
- નદિ કીનારે દરિયા કાઠે પહાડ પર્વતે જઈ ચઢે,
શંકરને જે જોધએ ત્હેવી પવિત્ર રાખ નવ જડે. ૩
- એક દિવસ કૈલાસે બેઠા શિવ પાર્વતિ વાત કરે,
ભસ્માસુર જ્યાં આવી ઉભો ત્રિપુરાસુરનું ધ્યાન ધરે. ૪
- પ્રસન્ન થઈ શિવ પૂછે છે એમ માગ્ય માગ્ય જે કંઈ આપું,
જે ત્હારો કોઈ દુશ્મન હોવે તેહ તણું હું શિર કાપું. ૫
- ભસ્માસુર દિહસ્ત જોડીને વિનંતિ કરે છે શંકરને,
તમ માટે જે જોધએ ત્હેવી પવિત્ર રાખ ન મળે મળે. ૬

- પસન્ન થઇ શિવ ભક્તની ઉપર ઇચ્છિત વસ્તુ આપે છે,
એવા ભય ભિડ બંજન ભોળા સૌનાં સંકટ કાપે છે. ૭
- હે ભસ્માસુર વર આપું છું જે કોઈ મસ્તક હસ્ત ધરે,
તુંજ હસ્તકમળ અડતાની સાથે ભસ્મ થઇને બળી મરે. ૮
- વરદાન આપ્યું ત્રિપુરાસુરનું પારવતીને નવ ગમે,
હે સ્વામિ ત્હમે એ શું કીધું એ દેવરૂપિને બહુ દમે. ૯
- ગણકાર્યું નહિ ગણના નાથે પારવતિનું જે કહેવું,
પાછળથી જે બીના બની તે શિવને પડ્યું ઘણું સહેવું. ૧૦
- શંકરની આપેલી આશિષ કદી નહિ તે પાછી ફરે,
ભસ્માસુર તો ઘેર જઈને મનગમતો ઉપયોગ કરે. ૧૧
- ગંગા તટપર જઈને જે કોઈ સંધ્યા વંદન સ્નાન કરે,
પાછળથી જ્યાં ભસ્માસુરનો હાથ પડે તે બળી મરે. ૧૨
- રૂપિ આશ્રમે ઓચિંતો જઈ, જે પોતાનું કાર્ય કરે,
પ્રસન્ન વદને પાછો આવી શંકરને જઈ રાખ ધરે. ૧૩
- ત્રાસ પામે છે ભસ્માસુરથી દેવ બ્રાહ્મણ ને રૂપિ સહુ,
આશ્રમ છોડી જંગલમાં જઈ ભટકે ને દુઃખ પામે બહુ. ૧૪
- કોઈનો મામો કોઈની માશી કોઈનો ભાઈ ને કોઈની ફેશ,
જેને માથે હાથ ધરે ત્યાં કાણુ થાય ને બેસે રોઈ. ૧૫
- અંતરથી ઉદ્દેગ પામીને રૂપિ ગયા શંકર શરણુ,
હે પ્રભુ ત્હમે પૂછો ભસ્માસુરથી પામ્યાં કેટલાં મરણુ. ૧૬
- આપે જે વરદાન આપ્યું છે, ત્હનો ગેરઉપયોગ કરે,
ગંગા તટપર વંદન કરતા રૂપિને મસ્તક હાથ ધરે. ૧૭
- જાળ વૃદ્ધ ને યુવાન સરવેને સરખાં એ લેખે છે

- અસુર જાતિને દયાજ ક્યાંથી સૈને દુખન દેખે છે. ૧૮
- મર્કટને મોતીની માળા બહાલ કરીને પહેરાવે।
- હુક કરી જે કૂદકો મારી તોડીને માને લહાવે. ૧૯
- લાભ ખોટ તો વેપારીને અખૂજ મનમાં થું બણે
- એને તો મન રમત આવી મસ્તીમાં મોજે માણે. ૨૦
- પારવતી કહે છે શંકરને સ્વામી એનો તોડ કરે।
- દેવ બ્રાહ્મણને રૂપિ સરવે દુઃખી જનનાં દુઃખ હરે. ૨૧
- લઘ રાખ ભસ્માસુર આવ્યો વાત થાય છે ત્હેની જ્યાં
- દેવ બ્રાહ્મણને રૂપિ સરવે અરજ કરે છે દીઠા ત્યાં. ૨૨
- ભસ્માસુરનાં કૃત્ય જોઇને શંકર ત્હેને કોપ કરે
- સહન થયું નહિ ભસ્માસુરથી શંકરને શિર હસ્ત ધરે. ૨૩
- છૂતી આંખ અંધાર દેખે એવો જે કોઇ અંધો છે
- ઉપકાર ઉપર અપકાર કરે એ દૈત્યનો ધધો છે ૨૪
- શંકરે મન વિચાર કીધો બળથી એ કંઇ સમજે નહિ
- પારવતી કહે કળથી એનું ઠેકાણું પાડીશું અહી. ૨૫
- ગયા રૂપિને બ્રાહ્મણ સરવે પોતપોતાને આશ્રમે
- જ્યાં પણ ભસ્માસુરના ડરથી બહીતા બહીતા બટકે ભમે. ૨૬
- ઈશ્વર ઉપર જેની શ્રદ્ધા કથા કિર્તન ભક્તિ કરે
- ઓચિંતો જ્યાં ભસ્માસુરનો હાથ પડે ને બળી મરે. ૨૭
- નગર શેરીમાં હાક વાગે છે, બહીક ધણી ભસ્માસુર તણી
- શંકરે જે વર આપ્યું તો થઇ પડ્યો છે એનો એ ધણી. ૨૮
- પવિત્ર આશ્રમે ગંગા તટપર જેને માથે હાથ ધરે
- શંકરે આપેલા વરથી ભસ્મ થઇને બળી મરે. ૨૯

- લાખો માણસ ભોગ થયાં છે બસ્માસુરના ત્રાસ થકી
પારવતિ કહે છે શંકરને વાત સુજી છે એક નકી. ૩૦
- વિષ્ણુ જે મુજ બાંધવ કહાવે બહેનપણે જઈ વિનતી કરે.
પાલનકર્તા એ પરમેશ્વર જેનું મન દયાળુ ખરું. ૩૧
- લક્ષ્મિવર વૈકુંઠે બેઠા પારવતી જઈ વાત કરે
દેવ બ્રાહ્મણને રૂપિ સરવે અહોનિશ તુજ ધ્યાન ધરે. ૩૨
- બસ્માસુર જે રાક્ષસ કહાવે દેવ રૂપિને બહુ દમે
જેના ડરથી રૂપિ સરવે વનવગડામાં બટકે ભમે. ૩૩
- ગાંધર્ધન પર્વત જે તોળ્યો રક્ષા કીધી ગોપ તણી
એનું તે ક્યાંથીજ અન્નણ્યુ ત્રણબુવનનો છે જે ધણી. ૩૪
- મોહિનીનું રૂપ ધરીને જઈ અસુરને લલચાવું
દેવ બ્રાહ્મણને રૂપિ સરવેના દુઃખતણો જે અંત લાવું. ૩૫
- રમ્મા સરખું રૂપ ધર્યું છે, વિષ્ણુની જે વનિતા થઈ
ગાયન, સંગીત સતાર સાથે બસ્માસુર કને તે ગમ્. ૩૬
- મધુર સંગીત મોહિનીનું જોઈ બસ્માસુર નૃત્ય કરે
દીપ પ્રકાશે પતંગીયું જેમ મોહ થકી અંનમ્ મરે. ૩૭
- શીર ઉપર નિજ હસ્ત મૂકીને મોહિની જ્યાં નૃત્ય કરે
બસ્માસુર પણ તેજ તાલમાં પોતાને શીર હસ્ત ધરે. ૩૮
- રાખ થઈ ગઈ બસ્માસુરની કાંઈ રહ્યું નહિ ઠેકાણું
દેવ બ્રાહ્મણ દુઃખ મુક્ત થયાને શંકરનું મન સચવાણું. ૩૯
- કામ કર્યું કેવું ક્રિયકારી વિશ્વંબર વિષ્ણુ કહાવે
વિશ્વ રહ્યું જના આધારે તે મનમાં કેમ ન લાવે. ૪૦
- શિખામણુ છેલ્લી છે મહારી સમજી જે કોઈ ભક્તિ કરે
પરમ પુરશેત્તમ સ્વામિ એવા ભક્તતણાં સંકટ જે હરે. ૪૧

—કવિત—

ભરમાસુર આખ્યાન જે કોઈ ચિત્ત દધને સાંભળે,
ભવદુઃખથી તે મુક્ત થઈને ભક્તિશીલ સાચુ મળે.

૧

દાહરો.

ભક્તિ કરો ભગવાનની, એ પૂરે તમ તૃષ્ણ,
એક વાર સૌ બોલજો, જય જય જય શ્રીકૃષ્ણ.

૨

રેલગાડી આત્મજ્ઞાન.

રાગ ધીરાનો પદ.

ગાડી પ્રભુની કરેલી રે બાકી નાહ તેમાં મણાં,
મૂરખ મન દરેલી રે એ રેલે બેસે ધણા; એ રાહ.
અંજીન અષ્ટ પ્રહર તુંજ ચાલે ધંટનાદ ધનધોર,

સ્ટેશન આગ્યું ગયો હંસ જ્યાં શુકરે શોર બકોર;
બાઈલર બુમો મારે રે, ચેતન ચેતો કોઈ જણા. ગાડી. ૧
ચાલ વાવટો ફરફર ફરકે, ફરકે એમ તુંજ કાળ,
શ્વાસ સીટીએ ઉપડે ગાડી દેહ ઉખમો સંભાળ;

લક્ષ ત્યારે ચોરાશી લટકેરે ભવાટવીમાં ભટકે ધણા. ગાડી. ૨
છટ્ટી લેખ લખ્યા વિધાત્રિ, કર્મ કોલસે જઈ લાગ્યું,
કામ, ક્રોધ ને લોભ ન તણ્યા આખર તંગલે મન ભાગ્યું;

ગયા ધંટના નાદે રે ગણગણતા અવાજે ધણા. ગાડી. ૩

નરતન નગરી જુની થાશે સ્ટેશન ઉપડી જશે,
ગાડીનો ભાઈ નહિ ભરોસો આખર જીવ પસ્તાશે;

ગોખી રાખો જ્ઞાનીરે, રહેશે નહિ કંઈએ મણા. ગાડી. ૪

શ્રીરામચંદ્રજીનો વૈરાગ્ય ઉપદેશ.

- દશરથ નંદન રામચંદ્રજીએ વૈરાગ્ય ક્રમ સમજાવ્યો છે, ૧
જેનું નિત્યે સ્મરણ કરતા મરણ ભય અગ્રકાવ્યો છે.
- દિપ પ્રકાશે પતંગીયું જેમ મોહ પામીને ભકકે છે, ૨
અદ્ય જીવનની આશા સાંઝે અંદર જઈને અટકે છે.
- લક્ષ્મિની લાલચને સાંઝે ધર ધર ટુકડો ભાગે છે, ૩
પાપ કર્મમાં પ્રવૃત્ત થઈને ઈશ્વરથી મન ભાગે છે.
- ચોમાસુ જે ચર્યો સાંઢ મસ્તાનો થઈને મહાલે છે, ૪
ધનવંતો ધન લોભી થઈને છાતી કહાડો ચાલે છે.
- પંચ ભૂતને પંચ તત્વનો દેહ દયાળે બનાવ્યો છે, ૫
અદ્ય જીવનની આશા સાદુ પ્યાર પ્રપંચે ફાવ્યો છે.
- રાવણને ઘેર રિદ્ધિ સીદ્ધિ ત્રણ ભૂતન ડોલાવ્યાં છે, ૬
અહંકારમાં ઉન્મત્ત થઈને વૈર પ્રભુથી કહાવ્યાં છે.
- ચંચળવૃત્તિ સાગર સરખી તો પણ મિત ચુકાવે છે, ૭
સાંઝે નરતુ જોઈએ એવું મન ચગડોળ ચહડાવે છે.
- અંદર મેલું ઉપર સુંદર પાંડ પાત્ર એ કેવું છે, ૮
પશુ મરણ ઉપકારી હોયે દેહ નકામા જેવું છે.
- જાળ, યુવાને જરા અવસ્થા ઝડ સરીખી આવે છે, ૯
સુખ નથી ક્યાંઈ સ્વપ્ને સરખું કાળ ઝપટ જ્યાં રાવે છે.
- લાલચ લોભે મહેલ બનાવ્યા જાળ જાંજળે ફસાયે છે, ૧૦
પરમાત્માનું સ્મરણ કરતાં દિલ બહુજ દુભાયે છે.
- લખેશરીયો કોડપતિ થઈ ગરીબને રોવડાવે છે; ૧૧
તૃણાનો અધીકાર એ મોટો ખોટ જઈ ખોવડાવે છે.

છપીયો સુંદર જઈ શોપમાં મનગમતિજ મઢાવે છે,
પ્રભુનો ફોટો જોતાં ત્હારં દીલ બહુજ ચઢાવે છે. ૧૨

ગયો વખત પાછો નવ આવે આજસમાં અટકાયે છે,
હરિનું સ્મરણ કરતાં સરવે જનમ મરણ ભય જાયે સ. ૧૩

જર નારિની દેહ નકામી કાયો કુંભ બનાયો છે,
કુટતાં જેને વાર ન લાગે આખર એજ પરાયો છે. ૧૪

શિવક સર્વે અહીં રહેવાની શું સાથે તે આવે છે,
અલ્પ જીવનના હેતુ માટે પ્રપંચ કર્મો ફાવે છે. ૧૫

કામ કર્યું જે કામ શું આવે ભક્તિ ફળ એ સાચું છે,
વૃક્ષ ઉગ્યું પણ વેલ ન આવે ત્યાં સુધી એ કાચું છે. ૧૬

દોહરો.

ભક્તિ કરો ભગવાનની, એ પૂરે તમ આશ;

એક વાર સૌ ખોલજો, જય અવધિ અવિનાશ. ૧૭

—ધંધર દરજીએ શરીર રૂપ અંગરખું કેવી રીતે બનાવ્યું ?

(આત્મજ્ઞાન) —ચાખખો.—

દરજી ડહાપણ ડાહ્યો એક જેના કલ્યા ન જય વિવેક,
અંગરખું એક જુગતે શિવ્યું, શિવતાં નવ માસ કરીયા;
કહે, કોણીને કમરપટો સૌ કેવા બખીયા ભરિયા. દરજી. ૧

બાપ ખેટારે એક સરખું માપ લીયે તે દરજી;
એ દરજીને કોઈ ન જાણે નામ છે જેનું હરજી. દરજી. ૨

જ્ઞાલય લોભે કામ ન કરીયું કરીયું ત્હારા માટે;
એને વિસારી કામ કરીશ તોએ અંગરખું શાટે. દરજી. ૩

લખી કરમની વાતો એવી મ્હારી ગત હું જાણું;
એ વિણ કોઈ કાળે મને ભાઈ ન મળત આવું ટાણું. દરજી ૪

ભક્તિ વિષે.

ચેતનજી ચેતો જૂડી આ દુનિયાની બાજી;

ભૂલો શું ભટકો પાજરે. ચેતનજી—રાહ.

મહેલ ચણાયા ને બાગ બનાયા ભાષ.

આખર નથી કાંઈ ત્હારં;

મહારં મહારં કહીને ભટકે શું ખાલી મુરખ,

આખર થશે એ અંધારં.

ચેતનજી. ૧

ધનવંત ધીરા ને પુન્યમાં અધીરા,

છૂટશે ક્યાં જઈ શાણા;

હરિ ભક્તિમાં હેત ન રાખ્યું,

આખર બેહોર્યા બે પહાણાં.

ચેતનજી. ૨

મદ મોહ માયાને લોભે લલચાયા,

છૂટવા ન પામ્યા જરાય;

અભિમાન ને વળી મચ્છર વધીયો ભાષ,

તે ભાર ક્યાંથી ઝીલે ધરાય.

ચેતનજી. ૩

જમડારે આવે પકડીરે જાવે,

કરશે તે હાલ હવાલે;

મૂઠ ગમાર તું ચેત્યો ન કાંઈ પછી,

આખર ત્હારં કર્યું શું ચાલે.

ચેતનજી.

માટે એ વિનતિ રાખીને સુમતિ,

ધશ ધશ કહેજો સંભાળી;

અંબાલાલ કહે ભક્તિ કરો તો,

જાણું તે પવં દિવાળી.

ચેતનજી. ૫

પરમાર્થ એજ જીંદગીની ખરી મોજશોખ છે.

—ગઝલ—

- પ્રભુએ જો ત્હને આપ્યું, અમોને દાન દેતો જ;
અપંગો આશરો માગે અરે આશિષ લેતો જ. પ્રભુ. ૧
- વિરાઠોથી ભરી દુનિયા રૂપિ સહરા તણા રણુમાં;
વહે પરમાર્થનું વારી ભરી પ્યાલિજ પિતો જ. પ્રભુ. ૨
- અરે સંસાર અરણુવ આ અતિ મસ્તાન તોશને;
સુખાવતની તરે હોડી ધરી ધનવાન તરંગેની. પ્રભુ. ૩
- હજારો રૂપિયા ભાષ મળમાં તું ઉડાવે છે;
લાખ્યું જે કિસ્મતે ત્હારા અરે કંઈ ધર્મ કરતો જ. પ્રભુ. ૪
- હરિ દરબારમાં જવા મૂસાફીર છે મજલ મોટી;
બલા સત્કર્મનું ભાથું અરે ઝો ભાષ ભરતો જ. પ્રભુ. ૫
- અમોને ટંકનું મોજન ત્હમારી પારી પાન સોપારી;
દયા દીલમાં વસે જો તો વિનંતિ ધ્યાન ધરતો જ. પ્રભુ. ૬
- અમોને અન્ન ના મળતું અપંગો થું કરી શકીએ;
બને તુજથી બિરાદર તો અમારું કષ્ટ હરતો જ. પ્રભુ. ૭
- અમોને જે અપાશે તે વવાશે ધર્મના ક્ષેત્રે;
મળે આ પૂણ્યનું ટાણું, અહા, સ્નેહે ઉજવતો જ. પ્રભુ. ૮
- અમારા કર્મના યોગે અમો આ કાળ ભોગવીએ;
હૃદયમાં રહેમ લાવીને ફરજ ત્હારી બજવતો જ; પ્રભુ. ૯
- અમોને અન્ન જો મળશે તમારી વાંછના ફળશે;
પ્રભુ ત્હારું બહું કરશે જરા અમને રીઝવતો જ. પ્રભુ. ૧૦

(મળેલું.)

ભક્ત શેઠ અને શોખિલી શેઠાણી.

શેઠાણી કહે શેઠજ સુણો વાત કહું છું સારી,
પ્રભુ માયામાં રહેવું એતો ન પહોંચે મત મ્હારી. ૧

અધીક મહિનો ઉપવાસ કરવા એ દુઃખ સહેવું મોટું;
એરીંગતું મેં કહ્યું છતાં પણ ત્હમન લાગે ખોટું. ૨

પૈસાને પરમેશ્વર માતુ ધરેણામાં ગોપાળ;
ધશ્વર ઉપર શ્રદ્ધા મ્હારી નહિ પહોંચે દયાળ. ૩

શેઠ કહે શેઠાણી સુણો મમત મૂકો એવી;
પરમાત્માએ આપી છે જે લીલી વાડી કેવી. ૪

મીલ ચલાવું માધવ નામે દુકાન દામોદસ્તની;
ધન મિલકત જે ધણીધરની પછી શીકદ શી ધરની. ૫

પ્રભુ નામથી શેઠાણીને ચટકો લાગ્યો મ્હોટો;
જો ભગત બણીને ફરશો તો તો ધરમાં વળશે ગોટો. ૬

ઉંચા મોતી અદબસ્તાની સોલ્હાપુરની સાડી;
પેરીસ ફેશન પોલકુ જોઇએ કહી કહી થાકી દહાડી. ૭

શેઠ હતા જે ધશ્વરભક્ત શેઠાણી શોખિલી;
પરમાત્માને ઝોળખવામાં રહી ગઇ મત ઢીલી. ૮

ગાડી ઘોડા બાગબગીચા મેડી મંદીર માળ;
સર્વે આપ્યું પરમાત્માએ એ હરીને સંભાળ. ૯

અધિક મહિનો ઉપવાસ કરીને નવાં નવાં વૃત કરવાં;
કથા કિર્તન ઇશ્વરભક્તિમાં મન નિત્યજ ધરવાં. ૧૦

ક્ષણભંગુર દેહને માટે દુનિયાનું સુખ કાચું;
એના કરતાં મોટું સુખ જે સ્વર્ગનું છે એ સાચું. ૧૧

રીસ ચઢી ગઈ શેઠાણીને ડસકાં બરતી રૂવે;
લેયો, ભટ, ને ધાટી, એ ત્રણ હસતા હસતા જીવે. ૧૨

લેયો કહે શેઠજ સુનો તુમ હો ઇશ્વર ભક્ત;
શેઠાનીકુ ચહીયે અચ્છી સારે સરખે જગત. ૧૩

ટાપકુ માર્યું ભટજીએ, એ વાત કધું હું હાચી;
શેઠાણીને મનાવામાં અમે જ્યાં છીએ થાચી. ૧૪

લેયા ભટચી ગોષ્ઠિ ઝાલી આમચી ગોષ્ઠિ ખાલી;
શેઠચા દુસરા બંગલા હય તે મધી કરો નિરાલી. ૧૫

તા. ક.—પછી શેઠે શું કર્યું એ જણાવું નથી.

-ધનનો મહિમા-

મનહર છંદ.

શાહી જેવો કાળો હોય, માખીએનો માળો હોય;
 ગલેફામાં ગાળો હોય, નિતિનું તો નામ છે.
 લુદ્ધ દુઠોર હોય, ચાડીયો કે ચોર હોય;
 ગણીકાનો ગોર હોય, જહાલો પંથ વામ છે.
 લંચટ લખાડ હોય, પાપનો પહાડ હોય;
 ઝેર તણુ ઝાડ હોય, જીલમીનો જામ છે.
 કેશવ અધિર ને બધિર હોય તહોય પશુ;
 તેને લોક માને જેની પાસે ધન ધામ છે.

ટીકા:—આજના વખતમાં જ્યારે ધનનો એવો મહિમા છે. તો
 વિધાની રિતમાત કેવી છે તે નીચેનાં વાક્યોથી જણાશે.

આપણાં જીનાં વાક્યો.

हरि ॐ न त्वा सरस्वति देविम् वागर्थाविव सम्पृक्तौ ॥
 (ઇત્યાદિ પવિત્ર ધ્વનિ.)

Fom eats two eggs (ટોમ બે ઇલાં ખાય છે)

This foolish superstitions old folks.

શેઠાણી રીસાયાં.

શેઠાણી રીસાયાં છે—અને શેઠ એક બાળુએ બેઠા ચોપડી વાંચતા હતા ત્યાં લટકમટક કરતાં નવાં શેઠાણી આવ્યાં અને શેઠને કહેવા લાગ્યાં તો કોઈ રમૂજ વાત વાંચો—પછી શેઠ દમ્મ દમ્મને ઉઠ્યા—અને કબાટમાંથી એક ચોપડી કાઢી વાંચવા માંડી “ડૉક્ટર-ધ-ધ-ધનયક્ષર” ત્યાં બુન શેઠાણી હતી પડ્યાં. “લેખક-ગોર અંબાલાલ છગનલાલ ખેરેરા? શેઠાણીએ પૂછ્યું. શું લેખક ખેરેરા છે? “હા.” કહી શેઠ પણ હતી પડ્ય પછી તેજ ચોપડી વાંચવાને શેઠાણીએ હુકમ કર્યો—કે શેઠ આરામ ખુરશીપર અઢેલીને બેઠા અને વાંચવું શરૂ કર્યું—જેમ જેમ શેઠ વાંચત ગયા. તેમ તેમ પેલાં બુનાં શેઠાણી ખી-ખી-ખી-ને હી-હી-હી-હસતાં જ ગયાં. અને ગલી-પગી થઈ આવી રામાએ આવી પકડી રાખ્યાં. તોપણ હસવું બંધ રહ્યું નહી. જ્યારે શેઠે ચોપડી વાંચવી બંધ કરી ત્યારેજ શેઠાણી એક કળની માફક ચૂપ થઈ ગયાં.

મંગાવો: — મંગાવો — મંગાવો.

(એક રમૂજ નવલકથા)

ડૉક્ટર-ધનયક્ષર.

કીંમત ફક્ત ૦-૨૦-૦ દસ આના.

નિચેનાં બેમાંથી કોઈ પણ સરનામે પત્ર લખો.

ગોર અંબાલાલ છગનલાલ ખેરેરા.	}	આનામાળા સિરાઝોની આફ્રિસ.
C/o “ગુજરાતીપંચ”ની આફ્રિસ.		પોસ્ટ-વડાગામ-મુ. વડાગામ.
ચાર રસ્તા—અમદાવાદ.		વાયા-તાલોદ એ. પી. રેલવે

શ્રી “સત્યવિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ” માં શા. સાંકલચંદ હરીલાલે છાપ્યું
પાંચકુવા નવાદરવાળ—અમદાવાદ.

